

Lovas István
1931–2014

2014. március 30-án elhunyt Lovas István fizikus akadémikus, aki pályafutását Szalay Sándor munkatársaként az Atomkiban kezdte, és utolsó aktív éveiben szintén az Atomki életét színesítette jelenlétével. A Központi Fizikai Kutatóintézet (KFKI) munkatársaként kezdett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen oktatni 1970 körül, majd az Atomkiban is tartott „posztgraduális” szemináriumsorozatot, a 80-as években pedig az egyetem Elméleti Fizikai Tanszékének professzora lett. A 90-es évek elején a KFKI főigazgatója is volt, de utána aktív oktatóként, majd professor emeritusként újra a debreceni fizika érdekében fáradozott. Számos kitüntetése közül talán az utolsó, a 2011-ben elnyert Hatvani István-díja a debreceni tudományért tett erőfeszítéseit jutalmazta.

Szakterülete az elméleti magfizika volt. Az atommag szerkezetének és az atommagok kölcsönhatásainak megértését célzó kutatásai a nagy energiára gerjesztett maganyag viselkedésének vizsgálatához vezették el, ami a részecskefizikával és a statisztikus fizikával is határos.

Tudóskaraktere tanári működésében bontakozott ki igazán. A tudós és a tanár dimenziójához adódott még egy: a bölcselő vagy úgy is mondhatni: a költő. Ő ugyanis úgy beszélt és írt a fizikáról, hogy közben a mindenség titkairól is szólt, amelyek közül az ember a legrejtélyesebb. A titkok kibontásának legfőbb eszköze nála – legtöbb teoretikus kollégájától eltérően – nem a képlet, hanem a szó volt. A szó pedig analógiákra, hasonlatra csábította, és előhívta mágikus humorát.

Az ember az érzékletes hasonlatok által került bele ezekbe a fejtegetésekbe. Valahányszor részecske-rendszerekről beszélt, egyúttal az emberi társadalomról is szólt. A jelenségek – a fluktuációk, az entrópiánövekedés, a kiegyenlítődés, a kollektív és a független viselkedés – társadalmi jelenségeket juttattak az eszébe, és a diákság a társadalom működésének egy bölcs és egyben játékos értelmezését is ajándékba kapta. Nem véletlen, hogy a legkedvesebb tanárok között is ő volt sokunk számára a legkedvesebb. Tanári, népedelői hajlama, beleérzőképessége emberszeretetéből fakadt, amelyet nemcsak a diákok, kollégák, hanem az egyszerű emberek is megéreztek benne.